

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ І ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Дипломна робота

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

на тему:

**Використання ігрової діяльності як засобу
формування вмінь писемного мовлення учнів
початкової школи**

Виконала:

студентка VI курсу б1 групи

напряму підготовки: 8.02030302

Мова і література (англійська)*

денної форми навчання

Галич Оксана Юріївна

Науковий керівник:

кандидат педагогічних наук, професор

Калініна Лариса Вадимівна

м. Житомир – 2015

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ ПИСЬМОВОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	Помилка! Закладку не визначено.
1.1. Психологічні механізми формування писемного мовлення	Помилка! Закладку не визначено.
1.2. Лінгвістичні основи формування писемного мовлення	Помилка! Закладку не визначено.
1.3. Вікові та психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку	Помилка! Закладку не визначено.
Висновки до Розділу 1	Помилка! Закладку не визначено.
РОЗДІЛ II. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПИСЬМОВОГО МОВЛЕННЯ НА ОСНОВІ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	Помилка! Закладку не визначено.
2.1. Доцільність використання ігрової діяльності в формуванні писемного мовлення	Помилка! Закладку не визначено.
2.2. Класифікація і відбір ігор для формування вмінь письмового мовлення	Помилка! Закладку не визначено.
2.3. Етапи формування писемного мовлення з використанням ігрової діяльності	Помилка! Закладку не визначено.
2.4. Експериментальна перевірка ефективності розробленої методики навчання писемному мовленню на основі ігрової діяльності.....	Помилка! Закладку не визначено.
Висновок до Розділу 2	Помилка! Закладку не визначено.
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВОКИ.....	Помилка! Закладку не визначено.
SUMMARY	Помилка! Закладку не визначено.
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ..	Помилка! Закладку не визначено.

ДОДАТКИ..... Помилка! Закладку не визначено.

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ТП – творче письмо

ПМ – письмове мовлення

ЗНЗ – загальноосвітній навчальний заклад

ІМ – іноземна мова

МЗ – мовні закономірності

ЛО – лексичні одиниці

ГС – граматичні структури

НМК – навчально-методичний комплекс

ВСТУП

Актуальність дослідження. В житті кожної людини письмо відіграє дуже важливу роль. Це – видатне надбання людства, величезний здобуток кожного народу, кожної людини, що оволодіває писемністю. Воно використовується в різноманітних галузях діяльності людини: в організації виробництва, в науці, культурі, в засобах масової інформації та зв'язку, в міжнародних політичних відносинах, у просвітницькій роботі. Історики вказують на те, що письмо – неперехідна пам'ять поколінь, яка зберігає повідомлення про події та справи минулих віків і тисячоліть.

Сьогодні, коли без знань англійської мови важко собі уявити наше суспільство, навчання письма на цій мові набуває особливо важливого значення і тому необхідно закласти основу правильного письма ще на початковому етапі навчання дитини в школі.

Навчання писемного мовлення на англійській мові в початковій школі характеризується опрацюванням формування графічних, каліграфічних та орфографічних навичок письма у обсязі, передбаченому програмою для середніх шкіл та Державним освітнім стандартом для іноземних мов. Але головною особливістю цього етапу навчання є формування й закріплення перш за все вмінь писемного мовлення, які передбачають володіння й застосування зорових, слухових, і рукомоторних навичок, а також навичок внутрішнього промовляння та аналізу мовного матеріалу.

Писемне мовлення є визнаною складовою іншомовної комунікативної компетенції вже не перше десятиріччя. Необхідність розвитку вмінь цього виду мовленнєвої діяльності знайшла своє відображення в нормативних документах стосовно середньої і вищої освіти та у дослідженнях науковців (Е. В. Васильєва, Т. В. Глазунова, С. В. Литвин, О. Б. Тарнопольський, О. М. Середа, М. Л. Дем'яненко, К. А. Лазаренко, С. Ю. Ніколаєва, М. О. Біги та ін.); зарубіжні вчені також приділяли увагу навчанню письма, зокрема, роботи Р. Фаєрі, Р. Каплан, П. Аммон, П. Елбоу. Сучасні підручники з іноземних мов, розроблені з урахуванням прогресивних

тенденцій, також як обов'язковий компонент містять матеріали для навчання писемного мовлення. Проте передові методичні здобутки не завжди висвітлюють всі проблеми формування даного виду компетенції і тому потребують розширення та вдосконалення.

Одним з ефективних методів навчання учнів початкової школи є використання ігрової діяльності. Гра розглядається як варіативно-ситуативна мовленнєва вправа, в ході якої в учнів формуються вміння писемного мовлення. На ефективності використання гри в процесі навчання дитини наголошували такі вчені як: Л. С. Виготський, К. Д. Ушинський, В. А. Артемов, В. М. Філатов, Г. В. Яцковська, О. А. Колесникова, Ю. М. Нагібін, М. А. Люшер, С. Ріксон, Т. Макденіел, С. Вернон, Д. Крос, Дж. Хедфілд та ін.

Але велика частина публікацій присвячена питанням формування вмінь каліграфії та орфографії саме тому новизна нашого дослідження полягає в тому, що ця дипломна робота є однією з перших, у якій пропонується дослідження формування вмінь писемного мовлення учнів початкової школи з використанням ігрової діяльності.

Об'єкт дослідження: процес формування вмінь писемного мовлення учнів початкової школи.

Предмет дослідження: зміст та технології використання ігрової діяльності в процесі формування вмінь писемного мовлення учнів початкової школи.

Мета дослідження: розробка науково обґрунтованої методики формування вмінь писемного мовлення учнів початкової школи з використанням ігрової діяльності.

У зв'язку з поставленими цілями висувуються **наступні завдання:**

1. Проаналізувати психологічні механізми формування писемного мовлення.
2. Охарактеризувати лінгвістичні основи формування писемного мовлення.

3. Розглянути вікові та психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку.

4. Розкрити доцільність використання ігрової діяльності в формуванні писемного мовлення та провести відбір ігор необхідних і достатніх для навчання писемного мовлення.

5. Розробити методику формування писемного мовлення з відповідним комплексом вправ на основі використання ігрової діяльності.

Під час дослідження використовувалися такі методи:

1. Вивчення й аналіз методичної, психологічної та лінгвістичної літератури з поставленої проблеми.

2. Аналіз шкільних підручників з англійської мови на предмет використання ігор в процесі формування писемного мовлення учнів.

3. Вивчення та узагальнення досвіду передових учителів.

4. Систематизація існуючих вправ з формування вмінь писемного мовлення учнів з опорою на ігрову діяльність.

5. Проведення експериментального дослідження ефективності розробленої методики навчання писемному мовленню на основі ігрової діяльності.

Теоретичне значення вивчення проблеми являє собою надання загальної характеристики вмінь писемного мовлення учнів початкової школи й обґрунтування процесу їх формування з точки зору використання ігрової діяльності.

Практична цінність дипломної роботи полягає в розробці методики з формування вмінь писемного мовлення учнів початкової школи на основі ігрової діяльності. Розроблена нами методика може використовуватись для подальшого розвитку вмінь писемного мовлення у середній школі з розширенням набору ігрових вправ.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження доповідались на VII Всеукраїнській науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих науковців: «Сучасні філологічні

дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації», що відбулася 27 березня 2015 року у м. Житомирі, у Житомирському державному університеті імені Івана Франка, у Навчально-науковому інституті іноземної філології, а також на IV щорічній міжвузівській студентській науково-практичній конференції: «Сучасна іншомовна освіта очима студентів», яка відбулася 26 березня 2015 року у м. Києві у Київському університеті імені Бориса Грінченка.

Публікації. Галич О. Ю. Переваги використання ігрової діяльності як засобу формування вмінь писемного мовлення учнів початкової школи // Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації: Збірник наукових праць / За заг. ред. В. В. Жуковської, О. А. Черниш – Київ: Центр учбової літератури, 2015. – С. 65-68.

Структура роботи: робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел і літератури. Загальний обсяг роботи 97 сторінок.